

WIE IS DE NEDERLANDSE HUISARTS?

Eerst het goede nieuws: 4 van de 5 huisartsen hebben geen enkele spijt van hun beroepskeuze. Sterker nog: als ze opnieuw zouden moeten kiezen, dan zouden ze opnieuw huisarts worden. Dit blijkt uit een enquête onder 289 huisartsen, die de LHV ter gelegenheid van het jubileum begin september 2011 heeft laten houden. Van de ondervraagden verwacht driekwart huisarts te blijven tot zijn pensioen, dat ze ergens tussen hun 63ste en 64ste verjaardag hopen te bereiken. Is het huisartsenvak leuker en interessanter geworden de laatste tien, vijftien jaar? Daarover verschillen de meningen: 4 van de 10 huisartsen vinden van wel, 3 van niet en de rest weet het niet of vindt dat er niet veel is veranderd. Huisartsen met een eigen praktijk en de oudere huisartsen (dat wil zeggen boven de 45 jaar) zijn het meest positief over de richting waarin het vak zich ontwikkelt. Huisartsen zonder eigen praktijk en jongere huisartsen zijn iets minder enthousiast over de ontwikkelingen.

Meer taken

Waar worden huisartsen in het algemeen blij van? Het vak wordt sowieso leuker naarmate je het langer doet en meer ervaring krijgt, zeggen veel vakgenoten. Je kent de patiënten en bent zekerder van je zaak. Bovendien hebben huisartsen in de loop der jaren meer taken gekregen die voorheen bij de tweede lijn lagen. De technische mogelijkheden zijn groter geworden en veel huisartsen hebben de ervaring dat ze binnen hun praktijk meer zaken kunnen delegeren. “Daardoor heeft het vak meer diepgang gekregen”, zeggen verschillende huisartsen.

Daar staat tegenover dat huisartsgeneeskunde volgens velen te sterk wordt gedomineerd door protocollen en dat de controle van overheid en verzekeraars is doorgeslagen. “De bureaucratie en de idiote regels van verzekeraars nekken mij; ze leveren heel veel negatieve energie op”, aldus een 56-jarige vrouwelijke praktijkhouder. “Ik word ziek van alle administratieve rompslomp en overheidsbemoeyenis”, zegt een collega. “De verantwoordelijkheden en de maatschappelijke druk op de huisarts nemen toe, terwijl omstandigheden voor de huisarts nauwelijks veranderen; we hebben wel de lasten van een ondernemer, maar niet de lusten.”

Bureaucratie

Circa 90 procent is het eens met de stelling dat “een huisarts tegenwoordig te veel tijd kwijt is met bureaucratische regels en het afleggen van verantwoording”. Dat geldt voor alle huisartsen: oud en jong, man en vrouw en voor praktijkhouders in vrijwel dezelfde mate als voor huisartsen zonder praktijk.

Bijna de helft van de huisartsen zou dan ook meer tijd willen besteden aan directe patiëntenzorg. Wat dit betreft is er echter een groot verschil tussen de praktijkhouders en de huisartsen zonder eigen praktijk (loondienst/waarnemers).

Van de eerste groep zegt 59 procent meer tijd aan patiëntenzorg te willen besteden, van de tweede groep is dat slechts 15 procent. Een uitkomst die overigens overeenkomt met de feiten, want praktijkhouders besteden gemiddeld 72 procent van hun werktijd aan patiëntenzorg, terwijl dat voor artsen zonder praktijk méér is: 78 procent.

‘We hebben wel de lasten van een ondernemer, maar niet de lusten’

De groep huisartsen die in opdracht van de LHV is ondervraagd, vormt een redelijke dwarsdoorsnede van alle huisartsen in Nederland: iets meer dan de helft is man en 70 procent heeft een eigen praktijk, solo of in samenwerking met anderen. De gemiddelde leeftijd van de ondervraagden is bijna 48 jaar (de jongste is 26, de oudste 83 en reeds lang gepensioneerd).

Uit de antwoorden van de ondervraagde groep blijkt ook hoezeer het vak in beweging is: van de huisartsen ouder dan 45 jaar is tweederde man, van de huisartsen tot 45 jaar is tweederde vrouw. Ongeveer 4 van de 10 vrouwelijke (en dus in het algemeen jongere) huisartsen heeft een eigen praktijk, bij de mannen is dan bijna 6 op de 10.

Vrouwen werken dus in het algemeen aanzienlijk vaker in loondienst of als waarnemer. Bovendien werken ze korter dan hun mannelijke collega's: 36 uur tegenover bijna 48 uur gemiddeld per week. Het verschil komt ook naar voren als we kijken naar het type huisarts: een praktijkhouder besteedt gemiddeld bijna 46 uur aan zijn vak, een huisarts in loondienst of een waarnemer gemiddeld bijna 32 uur.

Hoeveel dagen per week werkt de gemiddelde huisarts? Ongeveer een derde werkt vijf dagen per week of nog langer, eveneens een derde werkt vier dagen en de rest werkt drie dagen per week of minder. De werkweek van een gemiddelde Nederlandse huisarts komt daarmee op grond van dit onderzoek op 4,0 dagen (vrouwen 3,6 dagen, mannen 4,4 dagen).

Vrouwen

Dat zal beslist niet zo blijven: het vak wordt steeds meer gedomineerd door vrouwen, die gemiddeld korter werken. Bovendien verschuiven de opvattingen. Nog maar 8 procent vindt dat huisartsen vijf dagen per week beschikbaar moeten zijn om hun vak goed te kunnen uitoefenen. Overigens ziet het er niet naar uit dat het huisartsenvak iets zal worden voor kleinere deeltijdbanen. Maar liefst 86 procent vindt dat een huisarts toch wel minimaal drie dagen per week moet werken om het goed te kunnen doen. Mannen zijn wat dit betreft, zoals verwacht mocht worden op grond van hun eigen werkpatroon, iets minder coulant dan vrouwen. De stelling “een parttime huisarts kan zijn werk nooit zo goed doen als een fulltime huisarts” wordt door 48 procent van de mannen onderschreven en door slechts 13 procent van de vrouwen.

WERKUREN

DE GEMIDDELDE HUISARTS WERKT

4 dagen
per week

en besteedt

42uur
uur aan zijn vak

HOEVEL UUR WERKT U PER WEEK?

♂ **47,6**

♀ **36,0**

MET PRAKTIJK

45,6

ZONDER PRAKTIJK

31,8

TOEKOMST

74%

BLIJFT HUISARTS
TOT HET PENSIOEN

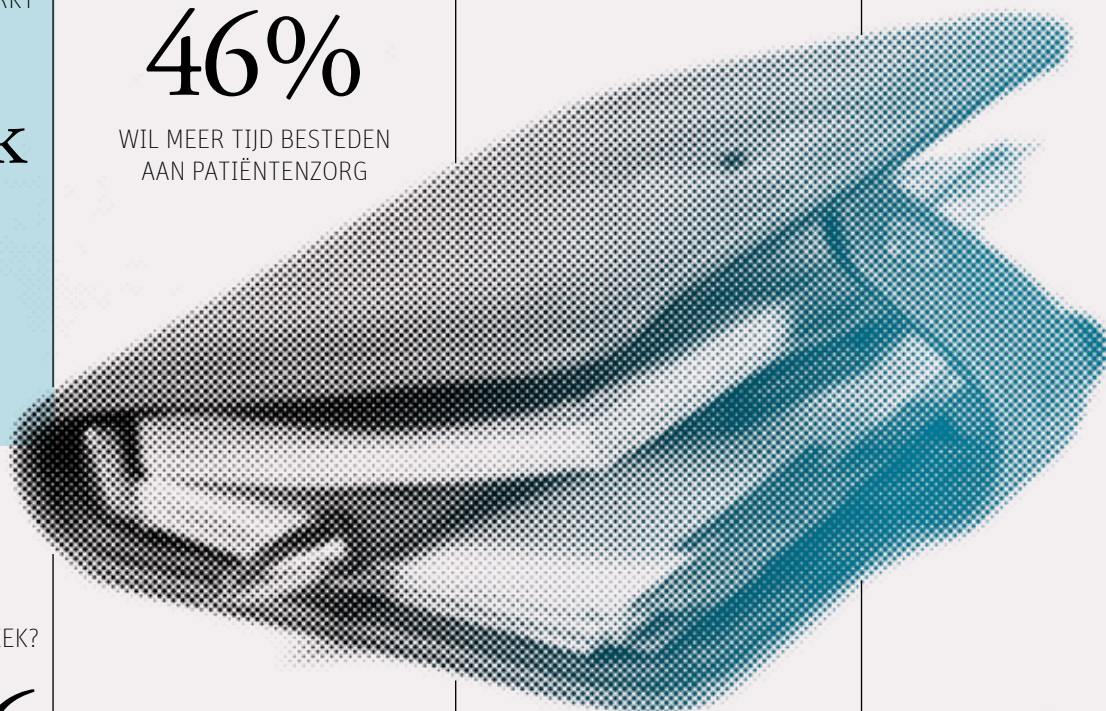
46%

WIL MEER TIJD BESTEDEN
AAN PATIËNTENZORG

PAPIERWERK

89%

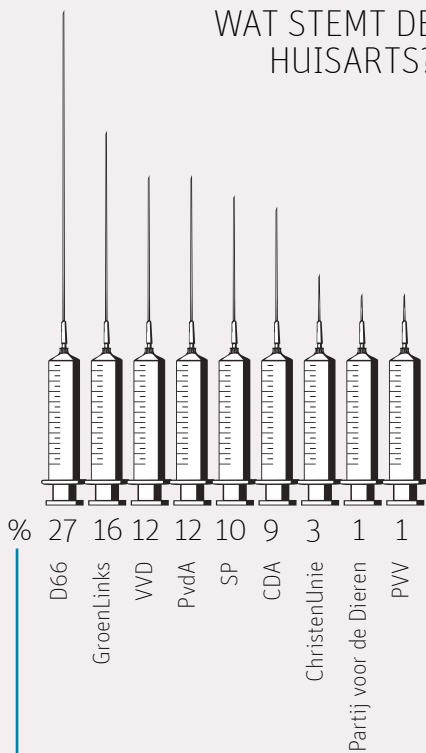
WORDT TE VEEL GEHINDERD
DOOR BUREAUCRATIE

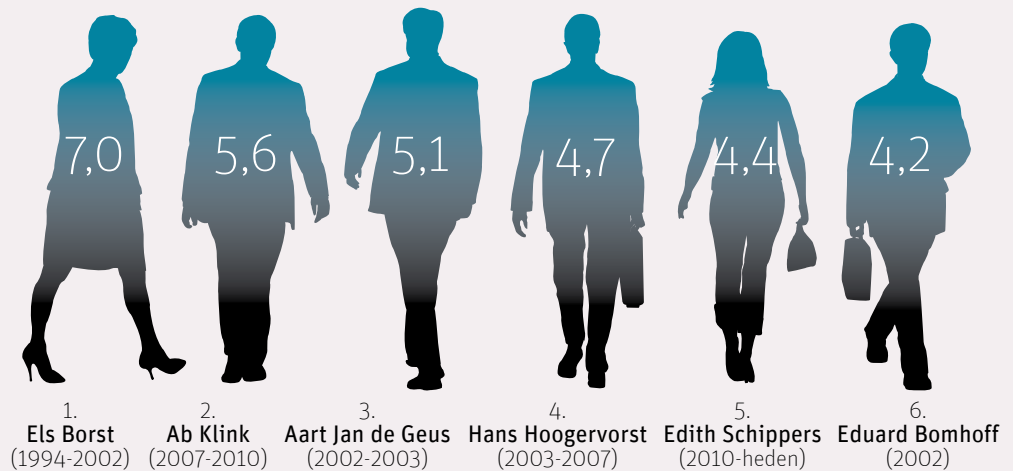
OP WELKE LEEFTIJD VERWACHT U MET PENSIOEN TE GAAN?

Mannen	64,0 jaar	
Vrouwen	62,6 jaar	
<hr/>		
Jongeren	64,1 jaar	
Ouderen	62,9 jaar	
<hr/>		
Met praktijk	63,0 jaar	
Zonder praktijk	64,6 jaar	

WAT STEMT DE HUISARTS?

WIE WAS DE BESTE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID? (huisartsen geven een rapportcijfer)

Wat verdient een huisarts?

Wat verdient de huisarts? Daarover is de laatste maanden van 2011 veel te doen geweest. We vroegen het de huisartsen zelf en relateerden hun antwoorden daarna aan het aantal uren dat ze werken. Vanwege de omvang van de steekproef moet bij deze berekening enige marge in acht genomen worden.

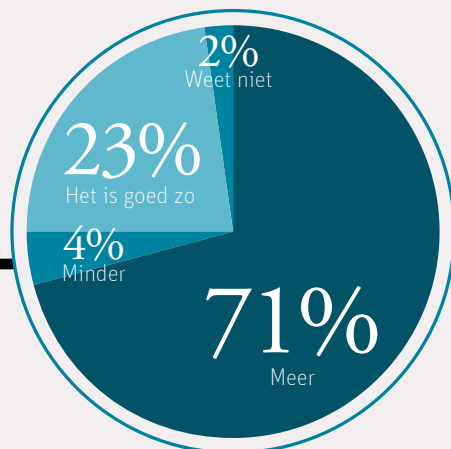
Uit hun eigen opgave blijkt dat ongeveer een derde een bruto jaarinkomen heeft van minder dan 80.000 euro, een derde zit tussen 80.000 en 120.000 euro en ongeveer een kwart ontvangt meer dan

120.000 euro. Berekenen we op basis van de verstrekte gegevens een gemiddeld bruto jaarloon, dan komen we op ruim 98.000 euro voor alle huisartsen gemiddeld (111.000 euro voor huisartsen met een eigen praktijk en 63.000 euro voor huisartsen zonder eigen praktijk. Hierbij hebben we niet in aanmerking genomen dat huisartsen sterk uiteenlopende werktijden hebben: praktijkhouders maken vaak aanzienlijk meer uren dan artsen zonder praktijk. Als daarvoor wordt gecorrigeerd en we uitgaan van een werkweek van 40 uur (en 52 weken

per jaar), dan verdient een gemiddelde Nederlandse huisarts 87.000 euro bruto (met praktijk: 95.000 euro, zonder praktijk 82.000 euro).

Op de vraag wat ze van hun beloning vinden, antwoordt 15 procent deze "veel te laag" te vinden en 40 procent vindt deze "te laag". Voor eveneens een kleine 40 procent is de beloning "precies goed". Bij huisartsen zonder eigen praktijk lijkt de onvrede iets groter dan bij de praktijkhouders.

MOET DE HUISARTS
MEER OF MINDER TAKEN KRIJGEN
UIT DE TWEDE LIJN?

94% vindt verzekeraars te machtig

79% is tegen verdere marktwerking

69% voorziet einde van solopraktijken

59% wil meer elektronische gegevensuitwisseling

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

De marktwerking is te ver doorgeschoten, verzekeraars hebben te veel macht gekregen. Dat baart huisartsen anno 2011 grote zorgen. Voor wat betreft de toekomst verwachten ze vooral meer samenwerking binnen de eerste lijn, meer verschuiving van de tweede lijn (ziekenhuis, specialist) naar de eerste en vergroting van de huisartsenpraktijken. Dat zijn de belangrijkste conclusies als je huisartsen vraagt naar de ontwikkelingen die het huisartsenvak bepalen.

Sinds 2006 heeft Nederland een basisverzekering en moeten verzekeraars zorg inkopen bij zorgverleners. Slechts 16 procent van de huisartsen vindt het terecht dat verzekeraars deze rol gekregen hebben, tweederde vindt het niet terecht. Wat dit betreft zijn er nauwelijks verschillen tussen categorieën huisartsen. Oud, jong, man, vrouw,

met of zonder eigen praktijk, ze denken er allemaal hetzelfde over. Maar liefst 94 procent vindt dat de machtspositie van verzekeraars te groot is geworden; tweederde noemt die macht zelfs “veel te groot”.

Wat niet wil zeggen dat huisartsen geen oog zouden hebben voor de financiële problemen in de gezondheidszorg: 8 van de 10 onderschrijven de stelling dat de kosten van de zorg beperkt moeten worden, maar eveneens 8 van de 10 zijn tegen meer marktwerking. Driekwart vindt dat Nederlanders een groter deel van hun besteedbaar inkomen aan zorg moeten uitgeven “om de kwaliteit op peil te houden en de vergrijzing op te vangen”.

Kijkend naar het huisartsenvak, zien de ondervraagden enkele duidelijke ontwikkelingen. Zo gaat het niet alleen om het genezen van patiënten, maar ook om het voorkomen van ziekten. 9

van de 10 huisartsen vinden dat preventie (het voorkomen van ziekten via het bevorderen van een gezonde leefstijl) “hoort bij de taken van de huisarts”. Sommige dingen zullen echter niet veranderen: 9 van de 10 zeggen dat “de huisarts te allen tijde regisseur moet zijn van de zorg in de eerste lijn”. Hoe gaat de huisartsenpraktijk zich ontwikkelen? Tweederde verwacht dat huisartsen die puur solistisch werken over tien jaar vrijwel niet meer zullen voorkomen en ruim 70 procent voorziet dat huisartsen dan veel meer zullen samenwerken met andere disciplines in de eerste lijn. Een meerderheid verwacht grotere praktijken, waarin meer ruimte bestaat voor delegatie en specialisatie.

De trend van substitutie (meer taken van de tweede naar de eerste lijn) moet ook zeker worden voortgezet, vindt ruim 70 procent.